

Hoevele kerk, tot wie deze verleiding komt, den zodelijken moed in gelijken zin te antwoorden. Geen zilveren koord!

— Fetisjisme.

De „N. R. Ct.“ dacht bij onzen raad in zake het „bidden op reis“ aan „fetisjisme“. Men moet maar de gave van combinatie bezitten. Dan kan men het ver brengen. Voorzover ik weet is een „fetisj“ een stoffelijk voorwerp, waaraan men goddelijke vereering toekent. Van zoo'n stoffelijk voorwerp was er althans in ons artikel geen sprake.

Maar dat schijnt den redacteur niet te hinderen. Als het kind maar een naam heeft.

Loofst een verachtelijken.

Want dat bidden op reis, ziet u, is sommigen toch maar een doorn in het oog.

Meteen neem ik de gelegenheid te baat, om aan twee inzenders, die over het onderwerp: „bidden op reis“ wat breder schreven, te berichten, dat ik hun missives gaarne als teekenen van instemming beschouw.

Niet, omdat ik alleen den smaad van „fetisjist“ wil dragen.

Maar omdat de zorg voor ons blad dit wenschelijk maakt.

— Vragenbus.

Weer kwamen er vragen voor de vragenbus.

Wij willen dit vragen gaarne aanmoedigen.

KRONIEK.

„Zijt gij de Zieners van het Beest?“

Eerst Lenin, nu Wilson.

Eerst de bloedvergiet, nu de vredespostel.

Eerst de man, die de oogen dicht deed, eukle dagen voor dat zijn republiek eindelijk erkenning vond; daarna de man, die zijn levenswerk heeft zien begraven voor hij zelf de oogen sluiten kon.

Dood is nu Wilson.

Er is een tijd geweest, waarin die eene man bijna de heele wereld in boeien had. Volkeren veroverde zijn woord. Wilson en Lenin, ze zijn beide op de schouders van het volk naar boven geklommen en ongelukkiger ladder is er niet. Lenin heeft dat begrepen. Al heeft hij in het aangezicht het volk gezegend, hij heeft het toch wezenlijk van zich weggelaan; zoo bleef hem deze zijne grootheid. Maar Wilson was de geleerde en geleerden hebben wel eens wat te veel respect voor het volk. Hij heeft de schouders, die hem naar boven droegen, vertrouwd, en dat was zijn ramp: de schouders van het volk kunnen wel opbeuren, maar niet ophouden. Zoo is Wilson ondergegaan en hij moet dood zijn, om weer geëerd te worden; de dood is niet alleen van anderen, maar soms ook van den gestorvene het brood. Wie, als Wilson, aan zijn te eerlijk hart gestorven is, die kan na zijn dood op eerherstel rekenen. Eerlijkheid is een deugd, die het volk graag op papier laat; en de doode heeft niets meer dan papieren. En daarom bouwt men zoo graag de graven der profeten en daarom kan dit op zichzelf verdienstelijke werk den Profeet van Nazareth in toorn zetten: de gebouwde graven der profeten zijn niet maar de plaats, waar men hun gebeente in verstoppt heeft, maar ook de gemakkelijke, straks, heilige bergplaats voor de martelwerktuigen, die hen vermoord hebben. Des eenen dood is toch ook vooral zijns moordenaars brood. Vooral als er een profeet vermoord is.

Wilson is dood. Hij is aan zijn eerlijkheid bezweken. Wat vindt het vulgus mooier dan eerlijke oogen, die een anderen kant uitkijken? Maar Wilson keek ze alle maal in 't gezicht. Dat was zijn ramp.

O zeker, Wilson heeft zich ook vergist. Hij heeft zichzelf bedrogen. Maar dat was zijn ongeluk niet. Hij heeft de menschen niet willen bedriegen en de schouders, die hem hadden opgebeurd, niet willen verdoen. Dat was zijn ongeluk: de wereld wil bedrogen wezen. Wie dat weigert, moet weg.

In een volksblaadje van Vlaardingen heeft de heer T. v. d. Kooy eens een vers geschreven over Wilson, waarvan ik mij den laatste regel herinner. Het was een vraag:

„Zijt gij de Zieners van het Beest?“

Zeg van die vraag geen kwaad, de vraag, die gesteld is toen de man op het toppunt van zijn glorie stond. Wees geroformeerd, en schromend onderzoeker van de teekenen der tijden, en ge staat te hoog, niet alleen voor de bewering: hij is het, maar ook voor de veroordeeling van de vraag. Of hij het is. Ik zeg, als niemand roept: „maligniteit“, als in 1921 de vierde druk verschijnt van een boekje, waarin de bedrieger Josef Balsamo uit Palermo, die den naam van Graaf Cagliostro gedragen heeft, voor den Antichrist uitgegeven wordt, niettegenstaande de man in de gevangenis te Rome gestorven is nog voor hij iets kon weten van zelfs „maar“ de Fransche revolutie, dan heeft de mensch, die Wilson heeft aangekeken met de gedachte: zijt gij het, of.... verwachten wij een ander?.... dan heeft die mensch, zeg ik, recht op erkenning. Die eene regel, geschreven toen de man van het Witte Huis de wereld betoverde, bevat meer wijsheid dan het heele boekje, waarop ik doelde.¹⁾ Temeer, omdat

Laten de vragen maar toestroomden!

Doch, zooals we reeds meermalen verzochten: men zende ze dadelijk aan den redacteur van die rubriek: Prof. Dr. F. W. Grosheide, Amsteldijk 183.

Dus in geen geval aan den Eindredacteur. Alleen vragen, die betrekking hebben op zijn artikelen en de leiding van het blad, kunnen tot hem worden gericht.

Maar alle overige moeite bespare men hem.

— Tweede deelen.

Telkens, onlangs nog uit Amerika, wordt mij gevraagd, wanneer het tweede deel van mijn proefschrift komt, handelend over het „Getugenis des Heiligen Geestes“. Ook kleedt men de vraag wel in twijfelvorm in: of het nog komt? Laat ik berichten mogen, om mij in één slag van welwillende vragers te ontslaan, dat ik, zoo de Heere mij de krachten laat, dogmatische monografieën hoop uit te geven en daarbij in systematische orde ook het vervolg op mijn dissertatie hoop te behandelen. Het plan is werkelijk niet opgegeven.

Hetzelfde geldt van het tweede deel over prof. Bavinck, waarnaar men ook meermalen informeert. Ook dat komt, zoo de Heere wil. Maar het is mijn plan daarbij tevens te geven een geheel omgewerkte levensbeschrijving van prof. Bavinck en die twee deelen te vereenigen in één niet al te lijvig boek. HEPP.

van Wilson werden binnen enkele uren over de aarde draadloos gebracht.

Kent gij het werk van Benson: De God der Wereld? Hij teekent een toekomstbeeld: de rol van den Antichrist is toebedeeld aan Julian Felsenburgh, en dat is de man, die met de leus van algemeene verbroedering der volkeren de wereld gevangen neemt. Als Felsenburgh spreekt, dan „is een nieuw tijdperk aangebroken, waar naar profeten en koningen, de lijdenden en stervenden,.... tevergeefs hebben uitgezien. Niet alleen is er een einde gekomen aan den volkerenstrijd, maar ook tusschen de menschen onderling heerscht nu vrede en eendracht.... Allen hebben begrepen, barbaren zoowel als beschaaftde volkeren, dat Oorlog voor goed is uitgesloten....“²⁾

Hebt gij dezelfde klanken niet vernomen, toen Wilson zijn veertien punten, zijn twee maal zeven dogmata uitgaaf? Ook om hem hing het mysterie, gelijk om Felsenburgh; ook hij kwam en sprak in de sielen van de groote wereld, als Felsenburgh. Ook in hem was iets van dat persoonlijk overwicht, dat doet denken aan de Merode.

Hij was der aarde lang verbeide god
En ieder schikte zich naar zijn geboden.

Necn, Wilson was het Beest niet; hij was er te mooi en te eerlijk voor; ik bedoel: mooi van binnen. En wie het mooie boek van Prof. Hepp over den Antichrist zich heeft eigen gemaakt, zal over dien Groote andere gedachten hebben, dan Wilsons dood opwekt. Maar zijn leven, en dan zijn verschijning in de wereldcrisis, die wij hebben meegemaakt, nog maar zoo kort geleden, heeft iets doen zien van die mogelijkheid, die eens werkelijkheid worden zal — een man, die met blinkende leuzen de wereld gevangen neemt, wiens woord als profetie wordt verheerlijkt door hen, die voor de oude profetie te zwak zijn of te vijandig. De ziener van het Beest.... dat is immers de valsche profeet, redenaar, wijze, denker, dichter. En dan los van God. Niet de gedachte, maar mogelijk wel de methode van den valschen profeet heeft eenigermate in Wilson ons gegrepen. Aan den rand van het wereldgraf heeft hij de wereld een oogenblik doen gelooven aan zichzelf.

En eens komt hij toch, die dat langer zal vermogen, dan Wilson. Hij komt, die eenmaal sprekend zal naar het hart van allen, die niet van Jeruzalem zijn. De vraag uit het Vlaardingsche blaadje is gerechtvaardigd, omdat het maar een vraag was. En nu de man dood is, nu zien wij weer twijfelend rond en.... hij was het niet, wij verwachten een ander. Een ander, krachtiger, meer los van God en zonder de eerlijkheid. Maar het uitzien wordt er niet gemakkelijker op. Want de Mensch is God, zoo zal het eens heeten. Een mensch zal dan ook zijn profeet zijn. En daarom is het zoo moeilijk hem te ontdekken, eer hij er is en spreekt: de mensch der zonde, de ziener van het Beest.

Toen al de plannen van Felsenburgh niet konden verhinderen, dat het bloed vloeide van tegenstanders, zoekt een van zijn bewonderaars den dood uit wanhoop. Er zijn er ook geweest voor wie het mishikken van Wilsons werk een nagel aan den doodsschijn geweest is, gelijk het na Toet-ank-Amen heet. Zeg mij niet, hoeveel er lachen als gij spreekt, maar hoeveel er schreien als gij zwijgt, en ik zal u zeggen, wat uw woord geweest is.

En intusschen hebben ze voor de deur van Wilson op straat geboden. Voor hen, die alleen hier in het polderland een lusthof Gods kunnen erkennen, om met schaamte te onthouden.

De mis in het Stadion.

Roomsche bronnen laten het bericht los, dat het groote internationale eucharistische congres, dat Rome

¹⁾ R. H. Benson, De God der Wereld, vert. H. v. d. Waerden, Het Ned. Boekhuis, bl. 151.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Onze textielarbeiders.

De artikelen over den socialen vrede wil ik even onderbreken door een oproep, die onlangs van het C. N. V. is uitgegaan tot steun van de uitgesloten textielarbeiders in Twente. Deze oproep luidt aldus:

Wij doen een beroep op al onze menschen, de Textielarbeiders zoo krachtig mogelijk te steunen.

Reeds tien weken lang duurt deze staking. Reeds zes weken zijn te Enschedé een 12000 arbeiders uitgesloten. En sedert twee weken is dit aantal vermeerderd tot 22.000, doordat toen ook in de overige plaatsen in Twente de uitsluiting inging.

Wij behoeven de oorzaak van dit conflict niet opnieuw te bespreken. Zij is bekend. De arbeiders hebben herhaaldelijk blijk gegeven, bereid te zijn, de werkgevers tegemoet te komen. Nog pas weer hebben zij zich bereid verklaard, te willen spreken met de werkgevers over voorstellen die inhielden: loonsverlaging van 5 pCt., een regeling van den werktijd, waardoor per jaar 124 uren langer kan worden gewerkt. De werkgevers wijzen alles af. Zij willen slechts een volledige onderwerping. Zij, de werkgevers, zullen wel alles beslissen hoe het gaan zal.

Daartegen gaat de strijd der arbeiders. Ook in

dit jaar in Nederland belegt (23—26 Juli) zal trachten, het Amsterdamsche Stadion te bemachtigen voor dit internationale doel. De duizenden trekken er heen in den regel tot den eeredienst van de Spier; Rome maakt er een centrum van voor den geest. Rome is zoer modern, en daarbij zoo sterk, dat het niet eens, gelijk wij, over elk oprispijke van den tijdgeest, kranten behoeft vol te schrijven en dagen vol te praten. Wij constateeren, dat we de natuur opschrijven voor de genade en het Stadion desnoods voor den Tempel, en niemand gelooft ons. Rome constateert het lielemaal niet; en iedereen weet het.

Zoo zal dan op de plaats, waar anders ter eere van de spierlijken der „professionals“ en der „Welterkampioenen“, op den heeten sigarettenadem der ongetruide zielige zielen het loflied van de „Training“ de lucht pleegt te besmetten, straks kuische priestermond het misere zingen. Zoo heeft eens de toren van Sichem de kroning van een avonturier (Abimelech) en een heilige handeling (de hondsluiting) beleefd.

Rome trekt dus op naar het Stadion. Waarom ook niet? De pastoor van Loosdunnen wijdde nog onlangs den bal van de Roomsche voetbalclub met Zijn Eerwaardes eersten trap en in de mooie Roomsche Kerk van Meerssen hangen tusschen de beelden en ondergotische bogen de gele en blauwe reclameblijtjes van voetbalmatches. Wat is klassieker dan het gymnasion, de worstelplaats? Latijn in het Stadion is in elk geval mooier dan het pluksel uit alle taaljes, dat men gewoonlijk uitstrooit over de burcht der „boksteekers“ (housch, zoo heeten ze), en der licht en zwaar-gewichtkampioenen.

Rome naar het Stadion.

En wat het Stadion anders mist, zal het nu krijgen. Gewoonlijk geeft men alleen het oog er werk; nu zal ook het oor een beurt krijgen: een londspreker zal het gesproken woord voor de duizenden verstaanbaar maken. Zou men niet ook nog een draadloze installatie inrichten, om op Zondag 27 Juli aan de wereld het oogenblik kenbaar te maken van het groote lof met processie in tegenwoordigheid van alle bisschoppen? En ook dat andere moment, als bij de misbediening van kardinaal Van Rossum het lichaam van Christus neerkomt in het Amsterdamsche Stadion, het onbloedige heilige offer in de plaats der ruwe bloederigheden? Waarom eigenlijk niet? Het is hier alles internationaal, wat de bel slaat of klinkt. En in Bensons werk heeft ook de paus der toekomst het radio-verkeer in zijn heiligen dienst genomen.

De mis van het internationale Rome in het Stadion: het is de moeite van een radiotoestel waard. Erasmus is toch al lang vergeten, de man, die de zothed zich laat rechtvaardigen door het doen van haar theologische kinderen; de zothed, die spreekt, dat de apostelen nooit hebben nagedacht over de vraag, „op welk tijdstip de transsubstantiatie plaats heeft, daar toch het geheel der rede, waardoor zij tot stand komt, zich in elkaar opvolgende woorden laat oplossen“. Zeker, Erasmus is grondig dood. En als het oogenblik der internationale Stadionmis aan de wereld radio-grafisch wordt kenbaar gemaakt, dan zullen zij, die het bericht opvangen evenmin over die vragen nadenken als volgens de zothed de apostelen deden. Ze zullen alleen wat dieper in hun sigaretje knauwen. En zoo zal Rome behalve het heusche Stadion ook nog het echte Stadion-publiek vermeesteren. Een draadloze installatie, en van het Stadion zal over alle breedten het Roomsche woord uitgaan. De apostelen, o Erasmus, hadden een meesnoer, dat in stadion de afstanden mat in den heitang van het jonge Christendom. Maar wie het Stadion achter Rome binnenstapt, weet alleen langs antiquarischen weg de stadion te berekenen. Zelf werkt hij met zóoveel golfengte.

Kortom: Rome is nog niet dood, hetgeen trouwens bekend was.

K. SCHILDER.

Twent
mee
arbeid
De
in zu
voor
10 pC
ochter
die d
on Co
Daar
welke
laging
dagen
uitke
voor
11,50
dan
van
gaat.
De
een l
nijvere
gearbe
de Ne
genoe
Help
vaard
De
komen
voldoe
gesche
Het
een s
De
kracht
lijk b
te ve
niet v
sen w
kome
daarin
Ook
op pl
evene
slagen
met c
elkaar
ders i
houde
Afd
nalen
thersc
ten w
Christ
voorre
voor
toege
gaden

75. Ex
van Sym
punt gele

Ofschoe
brochure
begin van
ahusievel

Een ov
1880 de
Nederla
Heide
denissch
in de m
Het eerst
denis, kw
& Zoon v
was om
zoo in a
„niets in
is dan E
deelen ge
zinsnede,
En dez
torgejuic
vooral de
tegen wi
de Godhe
Terston
dezer cri
nrs 115—
geleerd
wordt?
de Confe
waarheid
werden, s
een in h
de ongek
gerustelij
den reeds
de erfsc
werden h
voor ort
loonde n
dinale h
alle Unie

Dit wer
veld, die
voor W